

28.5.2004

Liikenne- ja viestintäministeriö

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2003

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa liikenne- ja viestintäministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2003 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja, JHTT Maija Arra. Tilinpäätöstarkastuksessa on avustanut ylitarkastaja Jenni Leppälahti. Tarkastusta on valvonut tarkastuspäällikkö Markku Heikkinen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Ministeriössä on tehty vuoden 2003 tilinpäätökseen TeliaSonera AB:n osakkeisiin 517,2 miljoonan euron arvonkorotus, joka on muodostunut TeliaSonera AB:n 31.12.2003 pörssiaron 3.692,0 miljoonan euron (kurssi 4,14) ja 31.12.2002 pörssiaron 3.174,8 miljoonan euron (kurssi 3,56) erotuksesta. Arvonkorotus on tehty aikaisempien vuosien tapaan arvostamalla osakkeet tilinpäätöspäivän 31.12. kurssiin.

Menettelystä Sonera Oyj:n/TeliaSonera AB:n osakkeiden arvonkorotusten kirjauksissa on liikenne- ja viestintäministeriötä huomautettu jo vuosien 2001 ja 2002 tilintarkastuskertomuksissa.

Arvonkorotuksista valtion talousarvioasetuksen 66 d §:ssä säädetyn ja valtion kirjanpitolautakunnan käyttöomaisuuteen kuuluvien pörsiosakkeiden arvonkorotusten tekemisestä antaman lausunnon 16/1999, 27.1.1999 mukaan taseeseen voidaan merkitä arvonkorotus, jos osakkeen todennäköinen luovutushinta on varainhoitovuoden päättyessä pysyvästi hankintamenoa olennaisesti suurempi.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu muutoin laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi olennaisilta osin talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus ja maksullisen toiminnan kannattavuustiedot

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus-, ja suoritustietojen sisältöä ja esittämistapaa ja näiden tietojen perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin.

Tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt menopohjaiset tiedot käytävissä olevista määrärahoista ovat luotettavat. Taloudellisuustietojen puuttuessa korvaavina tietoina tulee esittää kustannuskehitys tehtävittäin tai tulosalueittain ja näiden vertailutiedot kahdelta edelliseltä vuodelta, joten tietoja ei voi pitää riittävinä.

Maksullisen toiminnan tuotot eivät vähäisinä edellytä kustannusvastavuuslaskelman esittämistä.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyssissä ja tarkastettu kirjanpidon ja muun laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä sanomalehdistön tuen sisäisen valvonnan tarkastuksen yhteydessä.

Sanomalehdistön tuen sisäisen valvonnan tarkastuksessa on tullut esille puutteita, joiden osalta ministeriö on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Vuonna 2003 aloitettua laskentatoimen kehittämistä tulee jatkaa siten, että laskentatoimi vastaa valtion talousarviosta annetun asetuksen 55 §:n vaatimuksia. Samalla tulee kehittää perusta keskeisten suorite- ja henkilötyövuositietojen esittämiselle tuloksellisuuden kuvauksessa.

HALLINNONALAN OHJAUS

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan vuoden 2003 tulostavoitteissa ei ole vielä toteutettu olennaisia muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikille hallinnonalan virastoille ja ministeriölle on kuitenkin asetettu vaikuttavuustavoitteita ja osalle virastoista palvelutavoitteita. Osalle hallinnonalan virastoista on asetettu taloudellisuustavoitteita. Tavoitteiden kattavuutta voidaan siten edelleen parantaa.

Toimintakertomuksessa hallinnonalan virastojen ja laitosten taseet, tuotto- ja kululaskelmat ja niiden yhdistelmät sekä tiedot määrärahoista ja niiden käytöstä eivät riitä talousarvioasetuksen 65 §:n edellyttämäksi kuvaukseksi hallinnonalan toiminnan taloudellisuuden kehityksestä. Toiminnan taloudellisuuden kuvausta koko hallinnonalan osalta tulee edelleen kehittää.

Hallinnonalan siirtomenojen vaikuttavuutta ei ole toimintakertomuksessa kuvattu erikseen. Kuvaus siirtomenoista merkittävimmän, joukkoliikenteen palvelujen oston ja kehittämisen vaikuttavuudesta sisältyy liikennettä koskevaan kuvaukseen. Muista siirtomenoista esitetyt tiedot ovat vähäiset.

Toimintakertomus sisältää hallinnonalan yhtiöiden ja liikelaitosten talouden keskeiset tunnusluvut. Virastojen ja laitosten maksullisen toiminnan osalta on esitetty tietoja kustannusvastaavuudesta sekä yli- tai alijäämästä ja vertailu edelliseen vuoteen. Tiedot ovat olennaisilta osin riittävät.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

**ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALOUDEN
TARKASTUSVIRASTOLLE**

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen liikenne- ja viestintäministeriön tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 31.8.2004 mennessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt

1. Tiehallinnon maa-alueiden kirjanpitoon ja hallintaan sekä valtuuskirjanpitoon ja valtuuksien budjetointimenettelyihin liittyvien puutteiden johdosta. Asiaa on käsitelty yksityiskohtaisemmin Tiehallinnon tilintarkastuskertomuksessa vuodelta 2003, 367/53/03 ja
2. Ajoneuvohallintokeskuksen maksullisen toiminnan varmentamiseksi siten, että nyt markkinasuoritteiksi katsottu toiminta todella koostuu kaikilta osin maksuperustelain mukaisista markkinasuoritteista sekä julkisoikeudellisten suoritteiden hinnoitteluperusteiden tarkentamiseksi vastamaan maksuperustelain 6 §:ää. Asiaa on käsitelty yksityiskohtaisemmin Ajoneuvohallintokeskuksen tilintarkastuskertomuksessa vuodelta 2003, 366/53/03.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Pitkänen

Ylitarkastaja, JHTT

Maija Arra

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori